

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4P/30/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8521200430
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2021:8521200430.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou JUDr. Janou Srokovou v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o mal. X. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XX, zast. kolíznym opatrovníkom Obcou Lomnička, dieťa rodičov: otca - neuvedený a matky - S. K., nar. X.X.XXXX, trvale bytom Y. XX, t.č. ÚVTOS Sučany, na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, Farbiarska 57, Stará Ľubovňa, v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a ě u j e ústavnú starostlivosť u mal. X. K., nar. XX.XX.XXXX ktorá sa bude vykonávať v Detskom domove Sv. Klementa Hofbauera, Kláštorňa 2, Podolíneć.

II. Súd z a v ä z u j e matku mal. dieťaťa S. K., nar. X.X.XXXX prispievať na výživu mal. X. K. mesačne sumou 29,42 eur a to vždy do 15-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred na účet Detského domova Sv. Klementa Hofbauera, Kráštorňa 2 Podolíneć.

III. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov tohto konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni sa návrhom doručeným na súd dňa 23.3.2021 domáhal, aby súd nariadil ústavnú starostlivosť u mal. X. K., ktorá sa bude vykonávať v zariadení na výkon rozhodnutia súdu a to v DD sv. Klementa Hofbauera Podolíneć. Zároveň žiadal, aby súd zaviazal matku mal. dieťaťa, prispievať na ich výživu vo výške 30% sumy životného minima, a to vždy do 15-teho dňa toho - ktorého mesiaca vopred na účet zariadenia na výkon rozhodnutia súdu.

2. Svoj návrh odôvodnil tým, že úrad vedie spisovú dokumentáciu rodiny od 9/2013 z dôvodu zanedbávania zdravotnej starostlivosti u mal. M.. Z družského vzťahu S. K., nar. X.X.XXXX a Y. K., nar. X.X.XXXX pochádza päť maloletých detí a to M. K., nar. X.XX.XXXX, Y. K., nar. X.X.XXXX, L. K., nar. X.X.XXXX N. K., nar. XX.X.XXXX a X. K., nar. XX.XX.XXXX.

Matka S. K. so štyrmi maloletými deťmi a druhom Y. K. bývala v dvojizbovom byte v Y. XX, ktorý je v osobnom vlastníctve rodičov jej druhu Y. K.. K dispozícii mali jednu izbu zariadenú potrebným nábytkom. V spoločnej domácnosti v dvojizbovom byte bývalo 18 ľudí. Vzťahy v rodine boli veľmi vyostrené a stará matka mal. detí p. K. X. rodinu v byte nechcela, matka mal. detí a jej druh zanedbávali všestrannú starostlivosť u mal. detí.

Od novembra 2018 tunajší úrad riešil v rodine nielen zanedbávanie zdravotnej starostlivosti, ale aj úpravu rodinných a sociálnych pomerov z dôvodu neustálych konfliktov medzi starými rodičmi zo strany otca, u ktorých rodina bývala v byte. Tunajší úrad intenzívne pracoval s rodinou maloletých detí. Počas sociálnych šetrení v rodine mal. detí poskytoval tunajší úrad rodičom sociálne poradenstvo v oblasti zabezpečovania osobnej a zdravotnej starostlivosti.

Vzhľadom na to, že situácia v rodine mal. detí sa nezlepšovala ani napriek intervenciám tunajšieho úradu a ostatných zainteresovaných subjektov, bol podaný návrh na neodkladné opatrenie na odovzdanie mal. detí (súrodencov mal. X.) do CDR sv. Nikolaja Medzilaborce. Okresný súd v Starej Ľubovni návrhu vyhovel a mal. deti boli dňa 19.6.2019 umiestnené v Centre pre deti a rodiny sv. Nikolaja v Medzilaborciach. Nakoľko výchovné opatrenie pobytovou formou v CDR nespĺnilo svoj účel, následne Okresný súd v Starej Ľubovni dňa 16.3.2021 nariadil ústavnú starostlivosť u súrodencov mal. X., rozhodnutie súdu zatiaľ nie je právoplatné.

Pani S. K. dňa XX.XX.XXXX porodila ďalšie dieťa mal. X. K.. Domnelým otcom dieťaťa je podľa uvedenia matky jej druh Y. K., ktorý doposiaľ otcovstvo k mal. X. neuznal. Tehotenstvo bolo komplikované, matka i dieťa boli v ohrození. Matka napriek hroziacemu riziku opakovane odmietala hospitalizáciu. Po pôrode matka opustila zdravotnícke zariadenie bez vedomia lekára a ponechala dieťa v starostlivosti zariadenia. Podľa správ ošetrojúcej lekárky MUDr. Valovičovej v Podolínci matka nechodila do poradne, doporučené vyšetrenie sluchu a kardiologické vyšetrenie s maloletou X. neabsolvovala. Ďalej sa v správach uvádza, že matka s dieťaťom neabsolvovala skriningové vyšetrenia obličiek a bedrových kĺbov odporúčané ešte na novorodeneckom oddelení.

Ľubovnianska nemocnica uvádza, že dieťa bolo v priebehu dvoch mesiacov štyrikrát hospitalizované, pacientka bola opakovane dovezená do nemocnice posádkou RZP pre podozrenie na vdýchnutie mliečneho príkrmu do dýchacích ciest. Vdýchnutie pokrmu nebolo potvrdené. Počas druhej hospitalizácie bolo dieťa vyšetrené na kardiológii a to preukázalo vrodenú chybu srdca, no nie závažného stupňa. Liečba toho ochorenia si nevyžaduje žiadnu medikamentóznú liečbu.

Tunajší úrad pri osobnom stretnutí opakovane upozornil matku na absolvovanie už spomínaných vyšetrení a bola poučená o rodičovských právach a povinnostiach. Tunajší úrad poskytol matke sociálne poradenstvo vo veci dobrovoľného pobytu mal. X. v CDR. Matka prejavila oň prejavila záujem. Mal. X. absolvovalo za účelom rozvoja rodičovských zručností dobrovoľný pobyt v CDR Spišská Belá a zároveň mal. dieťa absolvovalo potrebné odborné vyšetrenia.

Dňa 28.8.2020 bolo doručené tunajšiemu úradu Uznesenie o odklade výkonu trestu odňatia slobody, ktorý bol odsúdenej S. K., nar. X.X.XXXX odložený na jeden rok po pôrode mal. dieťaťa. Blízki príbuzní mal. dieťaťa nemajú vytvorené vhodné podmienky a doposiaľ neprejavili záujem o náhradnú osobnú starostlivosť o mal. X..

Na základe uznesenia OS Stará Ľubovňa 4P/130/2020 zo dňa 2.12.2020 bola mal. X. K. odovzdaná dňa 10.11.2020 do starostlivosti Detského domova sv. Klementa Hofbauera, Kláštorhá 2, Podolínci.

Matke mal. detí bol uložený nepodmienečný trest na dobu dvoch rokov. Pani S. K. do VTOS nastúpila dňa 15.11.2020. Tunajší úrad disponuje informáciou, že OR PZ v Starej Ľubovni vzneslo voči matke mal. detí ďalšie obvinenie.

Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že maloleté dieťa sa ocitlo v takej situácii, ktorá ohrozuje jeho psychický, fyzický a sociálny vývin.

3. Súd uznesením č.k. 4P/30/2021 ustanovil mal. dieťaťu kolízneho opatrovníka Obec Lomnička. Súd poučil účastníkov o ich procesných právach a povinnostiach a nariadil pojednávanie. Na pojednávanie sa nedostavila matka mal. dieťaťa a kolízny opatrovník, u ktorých má súd doručenie predvolania riadne a včas vykázané. Matka je t.č. vo výkone trestu ÚVTOS Sučany, kolízny opatrovník svoju neúčast ospravedlnil.

4. Na pojednávaní navrhovateľ v celom rozsahu trval na podanom návrhu a dôvodoch v ňom uvedených. Poukázal na tú skutočnosť, že mal. X. K. bola na základe neodkladného opatrenia tunajšieho súdu odovzdaná do starostlivosti Detského domova Sv. Klementa Hofbauera v Podolínci, kde je od 10.11.2020 Matka mal. dieťaťa je toho času vo výkone trestu v Sučanoch. Otec dieťaťa v rodnom liste dieťaťa nie je zapísaný. Matka sa informuje o dieťati do detského domova. Ďalej uviedli, že matka má ďalšie štyri deti, ktoré sú v zariadení v Medzilaborciach. Rodičom bolo vznesené obvinenie za týranie blízkej a zverenej osoby. Na podanom návrhu naďalej trvajú, nakoľko je dôvodný.

5. Zástupca OP na pojednávaní poukázal na prednes navrhovateľa, ako aj na dôkazy ktoré boli vo veci predložené a uviedol, že má za to, že podanému návrhu je potrebné vyhovieť.

6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, zástupcu OP, oboznámil sa s obsahom predmetného spisu a pripojených a zistil nasledovný skutkový stav :

P. 7. Matka má okrem mal. X. aj ďalšie štyri maloleté deti so svojim druhom Y. K..

Uznesením Okresného súdu Stará Ľubovňa sp.zn. 2P/121/2019-25, ppl. 12.07.2019, boli maloleté deti M. K., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bytom Y. XX, t.č. Y. XX, Y. K., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bytom Y. XX, t. č. Y. XX, L. K., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bytom Y. XX, t.č. Y. XX, neodkladným opatrením zverené do starostlivosti Centra pre deti a rodiny sv. Nikolaja. Medzilaborce. Uznesením Okresného súdu Stará Ľubovňa. sp.zn. 4P/181/2018 - 49, ppl. 27.08.2019, bolo mal. N. K., nar. XX.XX.XXXX trvalé bytom Y. XX, t. č. Y. XX, uložené výchovné opatrenie na obdobie 6 mesiacov.

Uznesením Okresného súdu Stará Ľubovňa, sp.zn. 2P/180/2018 - 50, ppl. 18.07.2019, bolo mal. deťom: M. K., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bytom Y. XX, t. č. Y. XX, Y. K., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bytom Y. XX, t.č. Y. XX, L. K. nar. XX.XX.XXXX, trvalé bytom Y. XX, t. č. Y. XX uložené výchovné opatrenie na obdobie 6 mesiacov.

Uznesením Okresného súdu Stará Ľubovňa. sp.zn. 2P/31/2020, ppl. 27.05.2020, bolo mal. N. K., nar. XX.XX.XXXX trvalé bytom Y. XX, t. č. Y. XX, nariadené neodkladné opatrenie - ponechanie v zariadení.

Uznesením Okresného súdu Stará Ľubovňa. sp.zn. 2P/1/2020-22, ppl. 29.2.2020, boli mal. deti M. K., nar. XX.XX.XXXX trvalé bytom Y. XX. t. č. Y. XX, Y. K., nar. XX.XX.XXXX. trvalé bytom Y. XX. t. č. Y. XX, L. K. nar. XX.XX.XXXX. trvalé bytom Y. XX, t. č. Y. XX, v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia ponechané v zariadení.

Dňa 12.09.2019 boli maloleté deti umiestnené do profesionálnej náhradnej rodiny, kde maloleté deti veľmi dobre prosperujú.

8. Matke bolo Uznesením tunajšieho súdu č.k. 4P/130/2020 zo dňa 2.11.2020 nariadené odovzdať mal. X. K., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti DD sv. Klementa Hofbauera, Kláštorňa 2 Podolíneec. Dôvodom bolo zanedbávanie starostlivosti o mal. dieťa. Matka sa t.č. nachádza v ÚVTOS Sučany, na základe rozsudku OS Stará Ľubovňa sp. Zn. 1T/82/2016 zo dňa 23.9.2016, právoplatným 23.9.2016, v spojení s uznesením OS Stará Ľubovňa sp. Zn. 1T/82/2016 zo dňa 29.4.2020 a v spojení s uznesením KS v Prešove sp. Zn. 2TOS/15/2020 zo dňa 26.6.2020, ktorým bola odsúdená na dva roky nepodmienečne. Výkon trestu nastúpila v novembri 2020. Otec dieťaťa v rodnom liste nie je uvedený. Mal. dieťaťu teda nemá kto zabezpečovať starostlivosť.

9. Predmetom konania je nariadenie ústavnej starostlivosti u mal. dieťaťu.

10. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu, rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka, uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavná starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

11. Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

12. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

13. Podľa § 61 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 61 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 61 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

14. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

16. V zmysle citovaných zákonných ustanovení je súd povinný skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti (napr. starým rodičom alebo iným príbuzným) alebo do pestúnskej starostlivosti a tak predísť nariadeniu ústavnej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletých je vážne ohrozená alebo jeho výchova je vážne narušená.

17. Súd vykonaným dokazovaním zistil, že otec mal. dieťaťa nie je v rodnom liste napísaný, matka nemôže zabezpečovať starostlivosť mal. dcére, nakoľko je t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS - Sučany. Matke bolo vznesené ďalšie obvinenie pre zločin týrania. Mal. X. je t.č. už umiestnená v DD sv. Klementa Hofbauera v Podolínci a dieťa ani nie je možné zveriť do NOS. Vzhľadom na uvedené t.č. teda nie je možný návrat mal. dieťaťa do biologickej rodiny. Vzhľadom na uvedené súd návrhu vyhovel.

18. V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd zároveň určil povinnosť matke prispievať na výživu dieťaťa v minimálnej zákonom stanovenej výške po 30 % zo sumy životného minima na jedno nezaopatrené, neplnoleté dieťa, keďže matka je nezamestnaná. Táto suma sa každý rok k 01. júlu mení, z čoho vyplýva, že dochádza aj k zmene výšky minimálneho výživného. Stanovená minimálna výška výživného t.č. činí sumu 29,42 eur. Nakoľko ide o minimálnu výšku výživného určenú zákonom o rodine, t.j. výšku, v ktorej je každý rodič mal. dieťaťa povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

19. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP, tak žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Stará Ľubovňa, písomne, v štyroch vyhotoveniach. (§ 59 ods. 1 CMP)

V odvolaní sa má uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka a čo sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané

a uvedená spisová značka konania. [(§ 127 a § 363 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolanie. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (62 ods. 1 CMP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, v ktorej bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Exekúciu možno vykonať zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, príkazom pohľadávky, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.